



**Özet** Akdeniz Üniversitesi 1982 yılında kurulmuş Türkiye'nin 20. sırada kurulan üniversitesidir. Son başarılı yüz nakli çalışması ile dünya çapından ismi duyulur oldu. Bu başarılı çalışma bir anda şu soruyu akla getiriyor; Akdeniz üniversitesinde ne oluyor da bu denli bir dizi başarılı operasyonu Hacettepe'den önce yapabiliyor? Yüz nakli operasyonun başındaki genç Prof. Dr. Özkan Hacettepe Üniversitesi mezunu, ancak aynı çalışmayı Akdeniz'de yapmasının önemli kılan bu imkân ve birikimin Akdeniz'de olmasıdır. Ülkemizin en donanımlı hastanelerinden olan Hacettepe'de daha dünyada bir ilk olan çift kol ve bacak operasyonu gerçekleştirdi. Bilimde başarı kadar başarısızlıkta önemli olduğu için bu tür girişimleri gelecekteki başarılar için desteklemek gerekir. Bu konuda üniversiteler arasında varsa tatlı bir rekabet onu da desteklemek gerekir. Bilim kültürü açısından cerrahi alanda yapılan bu çalışmalar ülkemiz bilim insanlarının dünyada tartışılmasına yol açmıştır.

Akdeniz üniversitesi tıp fakültesinde yapılan mikro cerrahi naklini birçok yönden önemsedim ve ülkemizde üniversite olma yollarının anlaşılması bakımından önemlidir. Farklılaşan üniversite okul olmaktan kurtulmuş olur. Bu da bilime yapılacak destek ve teşvikler ile olacaktır. İyi bilim insanları desteklenirse Türkiye'nin de bilimsel anlamda belirli alanlara iş yapabileceğini göstermektedir. Üniversite yönetimlerinin kendi üniversitelerinde başarılı ve belirli konuda etkili olacak alanlarda yatırım yapması ve o alanda farklılaşması gerekir. Ülkemizde ilk defa toplum bilimin önemini kavriyor olması bakımından Akdeniz ve Hacettepe hastanelerindeki çalışmayı önemsemek gerekir. Toplumlar bilimden yararlandıkça siyasilere bilimden destek vermesini istemektedir. Bu başarıların diğer bilim alanlarında gerçekleşmesi için bilimin en üst düzeyde desteklenmesi kaçınılmazdır. Umarım ülkemizin yetkilileri, bilim kuruluşlarının yöneticileri olayı yeni baştan bilimi ülkemizin birinci öncelikli konusu haline getirirler. Başarılı bilim kuruluşları ve bilim insanları teşvik edilmelidir.

## Yüz Nakli Operasyonu Önemli

Yüz nakli operasyonu bugüne kadar bildiğimiz bir kişinin bilinen yüzü ki bu kişiyi diğer birinden ayırt eden şekilsel görünümü bugün bir başka kişide olması ileride dini, sosyal ve toplumsal yönden çok tartışılacak bir konu. Birçok yönden insanlığın sahip olduğu bütün bilgi birikimini yeniden karmayı gerektiriyor. Bir insanın birden fazla kişinin organı ile yaşamını devam ettirmesi

Pof. Dr. İbrahim ORTAŞ tarafından yazıldı.

Pazar, 11 Mart 2012 00:58 -

---

bilimin gerçek başarısıdır. Bu anlamda başardığı teknik ile birçok insana yeni yaşam yolculuğunda umut olmuştur. Şimdiden Akdeniz Üniversitesi hastanesi birçok insanın yeni nakiller için umut kapısı olmasıdır.

Bu arada organ bağışında bulunan aileleri de candan kutlamak gerekir. Ailelere özel ilgi gösterilmeli ve benzerleri için toplumun teşvik edilmesi gerekir.

Benim esas üzerinde duracağım konu üniversitenin ne olduğu ve özelliğinin ne olmasına dayalıdır. Üniversitelerin kendine özgü olması ve hiçbir üniversitenin program ve nitelik olarak bir diğerine benzemeyeceği ve her üniversitenin aksi yönünde her biri kendi alanında varlıklarını göstermelidirler.

### Akdeniz Üniversitesinde Dinamik Bir Öğretim Üyesi Kadrosu Bulunuyor

Ocak 2012'de Akdeniz Üniversitesi Öğretim Üyeleri Derneğinin davetlisi olarak konuşmacı olarak üniversiteye gittim. Üniversitenin sosyal ortamı kadar çok canlı bir öğretim üyesi kadrosunun olduğunu görmek beni heyecanlandırmıştır. Genelde edindiğim izlenim sonradan kurulan ve üniversitelik bilinci olan hocaların bulunduğu üniversitelerimizde halen canlı bir yapının olduğunu görmekten memnunluk duyuyorum. Akdeniz üniversitesi bu bağlamda geçmiş yönetimlerin üniversiteye yaptıkları insan yatırımının üniversiteyi bu günlere getirdiği görülmektedir. Bir önceki Rektör Sayın Prof. Dr. Mustafa Akaydın hocanın nasıl bir üniversite üzerine konferans ve sempozyumlar düzenlediğini ve buna bağlı olarak insana yatırım yaptığını yakından izledim.

Akdeniz Üniversitesi çok sonradan kurulmuş bir üniversite ancak uzun zamandır Tıp konusunda yaptığı yatırımların meyvelerini topladığını görmekten memnuniyet duyuyorum. Basından ve bilimsel çalışmalardan edindiğimiz kadarı ile bu hastane dünyada karaciğer, böbrek gibi solid organ transplasyonu yapan önemli merkezlerden biridir. Mikro cerrahi bu tür nakiller dünyada da yapılıyor.

### Başarı Kadar Başarısızlıkta Önemsenmelidir

24 Şubat tarihli haberlerde Hacettepe üniversitesi hastanesinde daha büyük çaplı bir operasyonun yapıldığı duyuruldu. Dünyada ilk defa gerçekleştirilen bu operasyon ne yazık ki başarı ile sonlanmadı. Ancak bu olumsuz tecrübe de bilim için önemli bir kazanım diye görüyorum. Bilimde bu tür deneyimler normaldir. Denemeden, sınamadan, ortaya çıkan aksaklıklar anlaşılmadan doğru ve başarılı çalışma yapılamaz. Başarısız deneyler olmasaydı bilim bu kadar ilerleyemezdi.

Bu operasyonlar her iki üniversite için önemli olduğu kadar ülkemiz tıp bilimi açısından da önemlidir. Operasyonu yürüten meslektaşımız her ne kadar ABD'de eğitim almış olsalar da konuları iyi öğrenmiş, uygulama cesareti göstermiş ve kendi becerileri ile ülkemizde bir ilki başarmışlardır. Hatta yaratıcılıklarını katarak dünyanın ilgisini de Türkiye tıp bilimi üzerine çekmeyi başarmışlardır.

Ancak daha da önemlisi ise çok özel operasyonlara imza atarak üniversitemizin kendi içinde farklılaşarak birer cazibe merkezi olmalarıdır. Üniversitelerin kendine özgü özelliklerinin olması ve bu konuda sahip oldukları nitelikli bilim insanları yolu ile daha başarılı çalışmalara girmesi önemlidir. Buradan üretilen bilginin bilimsel yayın yolu ile diğer bilim insanlarına duyurulması ve daha nitelikli öğrenci yetiştirmesidir.

### **Hacettepe Üniversitesi Türkiye'nin Başarılı Üniversitelerindedir.**

İki yıl önce Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesinin davetlisi olarak konuşma yapmaya davet edilmişim. Ülkemizin yüz akı tam donanımlı bir hastane. Hacettepe üniversitesi ise çoğunlukla tıp fakültesi ile anılan ve ülkemizin dünyadaki ilk 500 sırasına girebilecek üniversitesi konumunda. Tıp eğitimi ve bilim insanı yetiştirme konusunda kurumsal bir yapı kazanmış ancak son tam gün yasası ile uzman eğitimi alan genç araştırmacıların ciddi maddi sorunlar yaşadığı sıkça belirtilmiştir.

### **Üniversite Yöneticileri Bilime Daha Fazla Önem Vermelidirler**

Hacettepe ve Akdeniz üniversitelerinde konuşmacı olarak bulundum, her iki üniversitemizde dinamik cıvıl cıvıl bir şeyler yapmak isteyen çırpınan bilim insanları ve öğrenciler ile görmek bende geleceğe olumlu bakmamı sağladı. Bu bağlamda eğer üniversiteler bu canlılıkları kaybederlerse yani herkes hayattan umudunu keserse o birimde hiçbir gelişme olmaz. Üniversite yöneticiliğine soyunan arkadaşlarımızın yapmaları gereken en önemli olgu üniversitelerin coşkusunu kırmak değil geliştirmek olmalıdır.

Üniversitemiz bilime ve insana yapılan yatırımın sonucu bugün mikro cerrahide başarılı ameliyatlar yapmasını candan kutluyorum. Üniversitemizin bu konuda saygı görmesine katkısı olan her hocamıza ve yöneticilerimi candan kutluyorum darısı diğer üniversitemize diyelim. Umarım üniversitenin yöneticileri veya ülkemizin bilim kuruluşları bu gelişmeyi doğru değerlendirir bu konuda üniversiteye daha çok kaynak ayırarak bu konunun üniversitenin öncelikli konularından bir haline getiriler. Bu konuda uluslararası ölçekte merkezler haline getirilir ülkemiz bu konuda söz sahibi olur.

## Bilimde Farklılık ve Rekabet Önemlidir.

Hacettepe üniversitesi hastanesindeki operasyonun başarılı olmaması sonrası yaşanan tartışmalar ülkemizde bilim kültürünün yetersiz olduğu görülüyor. İzleyebildiğim kadarı ile gelişmiş bilim kuruluşlar ve belirli konularda söz sahibi laboratuvarlar anlık olarak bir birlerini izliyorlar. Uluslararası alandaki bilimsel kongre ve toplantılarda yapılan sunularda bu tatlı yarışı görüyoruz. Ülkemizde de bilimsel rekabetin olması bilimin gelişimi için kaçınılmaz olmalıdır. Yalnızca akademik aşama için iki yayın yapıp bir daha iki kelime bir şey okumamaktansa, yarışmak çok daha önemlidir.

Üniversitelerin bu bağlamda yapması gereken her birinin kendi alanında hangi yönde güçlü iseler o alanlara daha çok yatırım yapmaları ve o doğrultuda dünyada söz sahibi olmalarıdır. Örneği A üniversitesi organ naklinde başarılı ise ve çalışan iyi bir ekip varsa buraya daha fazla yatırım yapmak gerekir. B üniversitesi mühendislikte başarılı ise o alanda, C üniversitesi tarımda önemli çalışma yaptıysa o üniversitede o alanda gelişmeli. Özerk üniversiteler bu şekilde yerellikten uluslar arasılaşmaya geçebilirler. Üniversite yöneticilerine düşen görev üniversitelerini iyi tanımak, başarılı gurup ve kişiler var ise onarla destek verip üniversitelerini farklılaştırmaktır. Bu bağlamda Akdeniz Üniversitesi Hastanesinin farklılığını önemsiyorum.

## Tam Gün Yasası Doktorların Özlük Hakları Sorunu Çözemedi

Tam gün yasası nedeniyle üniversiteden ayrılan bilim insanlarının haklı özlük hakları taleplerinin bir an önce yerine getirilmesi, bir üniversite hocasına yakışır maaş sağlanarak üniversitelerden ayrılan hocalarımızın bir an önce çalışmalarının başına dönmesi sağlanır. Bilim insanlarının muayenehaneciliğe muhtaç etmeyecek düzeyde bir gelirin olması sağlandıktan sonra eminim ki başka konularda da yetenekli bilim insanlarımız başarılı çalışma yapacaklardır. ABD ve Avrupa'da operasyonu gerçekleştiren hocalarımızın meslektaşları yaklaşık bir milyon dolar yıllık maaş aldıklarını duyunca özellikle genç doktorların haklı çıkışları önemli. İyi bilim insanlarını üniversitelerde tutmak için mevcut maaş anlayışı artık değişmelidir.

Tek düze maaş kavramından üniversitelerin kurtulması gerekir. Üniversiteyi temsil eden bilim insanları onların yarattığı değerlerdir. Yöneticiler bugün var yarın yok. Ancak üniversitenin gelenekleri ve sahip olduğu bilgi birikimi ve yetenekli bilim kişileri olmadığı zaman üniversite çok çabuk kredi kaybeder. ABD'de Wisconsin üniversitesinde öğretim üyeleri ile yönetim arasında yaşanan kaynak sağlama ve maaş konusundaki sorun bir anda 150 küsur nitelikli bilim insanının başka üniversitelere geçmesine neden olması üniversiteyi zora soktuğu bilim çevrelerince bilinir.

Üniversitelerimizin dünyada örneği olmayan tek tip maaş anlayışından vaz geçip üretime ve başarıya dayalı yeni bir maaş ve özlük sistemine geçmesinin zamanı gelmiş ve geçmektedir.

## Bilim Ödülü Önemlidir

Batı üniversitelerinde başarının önemli katalizörlerinden biride bilim ödülü ve onurlandırılmalarıdır. Eminim ki üniversite yönetimi operasyonu yürüten hocalarımızı onurlandıracaklardır. Akdeniz üniversitesini içeride ve dışarıda temsil eden onu onurlandıran hocalarında onurlandırması gerekir. Bilim insanlarının onuru yaptıkları işleridir. Bilimsel çalışmalarında sağladıkları başarıdır. Ancak insan olarak çalışmanın karşılığını da görmek ister. Hep örnek verildiği gibi gelişmiş üniversitelerde öğretim üyelerinin başarıları her yıl ödüllendirilir ve ona göre de maaş bağlanır. İyi bilim insanları üniversite tarafından özellikle değerlendirilir ve üniversitelerinde kalması için üniversite şartnameyi yeniler. Batıda olsaydı şimdiye kadar birkaç üniversite hocayı kendi üniversitelerine daha iyi olanaklar ile davet eder ve ona daha çok çalışma ve maaş imkânı sunarlardı. Ülkemizde bu rekabet olmadığı için eller kollar bağlı.

Yeniden operasyonu gerçekleştiren hocalarımızı kutluyorum ve üniversitelerimizin geçmişten bugüne kadar yaptığı hazırlığa katkısı olan hocalarımızı ve yöneticilerini de ayrıca kutluyorum. Bu operasyonlara olanak sağlandığı zaman ülkemiz bilim insanının başarılı işlerin yapılacağını ortaya koyması bakımından önemlidir. Bu bağlamda ülkemizin yetkili organlarının Bilim ve Teknoloji bakanlığı, Milli Eğitim bakanlığı, YÖK, TÜBİTAK, TÜBA ve Üniversiteler bilim insanı yetiştirme ve bilimsel araştırmaların nasıl teşvik edilmesi konusunu yeniden masaya yatırmalıdır.

10 Mart 2012, Adana